

Sygn. akt I UK 401/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w Ł.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 stycznia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 15 stycznia 2016 r. oddalił apelację wnioskodawcy J. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 marca 2015 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w Ł. z dnia 17 stycznia 2014 r. odmawiającej mu przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca (ur. 22 października 1950 r.) w dniu 7 grudnia 2013 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę, nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a jego ogólny staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosił 29 lat, 3 miesiące i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W okresie od 26 lutego 1970 r. do 31 stycznia 1978 r. wnioskodawca świadczył pracę na podstawie umowy o pracę w

pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) „I.” w Ł., w której jako operator maszyn do produkcji żarówek i monter lamp obsługiwał stanowiska ogniowe przy produkcji żarówek, świetlówek, lamp radiowych oraz kontrolował jakość produkcji i usług, w tym pracował w dozorze inżynieryjno-technicznym na oddziale, w którym były wykonywane prace przy obsłudze stanowisk ogniowych przy produkcji żarówek, świetlówek, lamp radiowych.

Następnie od 2 lutego 1978 r. do 30 czerwca 2005 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni „B.” Zakładzie Pracy Chronionej w Ł. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Wykonywał meble „od podstaw”, ponadto naprawiał meble, przy czym produkcja nowych mebli zajmowała mu około 70%, natomiast naprawa mebli około 30% czasu pracy. Wszystkie meble posiadały elementy tapicerskie. Gotowe elementy drewniane były przywożone z głównego zakładu, a tapicerka była robiona od podstaw na miejscu. W czasie wykonywania tej pracy wnioskodawca używał kleju butapren, a w razie potrzeby rozpuszczalnika, ale czynności klejenia zajmowały mu 3-5 godzin dziennie. Pracownicy fizyczni otrzymywali dodatki do wynagrodzenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych, ale w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 2005 r. znalazła się adnotacja, że wnioskodawca nie wykonywał takich prac.

Na podstawie takich ustaleń Sąd drugiej instancji uznał, że zasadniczą przesłanką warunkującą nabycie prawa do wcześniejszej emerytury było udowodnienie co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, czemu wnioskodawca nie sprostął. Wprawdzie podczas pracy tapicera meblowego wnioskodawca używał kleju butapren, ale nie była to praca „w klejowni z użyciem klejów zawierających rozpuszczalniki organiczne przy klejeniu formatek tapicerskich” także dlatego, że nie wykonywał jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dlatego nie spełniała warunków z wykazu A działu VI, poz. 7 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. i nie mogła być zaliczona do zatrudnienia w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny argumentował, że wyłącznie okresy wykonywania szczególnego zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wypełniają kryterium uznania szczególnego charakteru prac o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub o istotnym stopniu uciążliwości, czy wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo

własne lub otoczenia. Wymaganie stałego wykonywania szczególnego zatrudnienia oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub okresowe, a nie stałe świadczenie takich prac, wyklucza dopuszczalność uznania ich za świadczone w szczególnych warunkach ze względu na niespełnienie warunku stałej i w pełnym wymiarze czasu pracy szkodliwego lub uciążliwego zatrudnienia. W konsekwencji Sąd ten uznał, że wnioskodawca nie udowodnił warunku wykonywania na dzień 1 stycznia 1999 r. stałe i w pełnym wymiarze co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie: naruszenie przepisów prawa materialnego: 1/ § 2 ust. 1 w związku z § 19 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz 2/ załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia Dział VI, punkt 7 i wykaz A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.) przez błędną wykładnię i przyjęcie, że praca „polegająca na klejeniu z użyciem kleju zawierającego rozpuszczalniki organiczne” musi być wykonywana stałe w pełnym wymiarze czasu i nie była to praca w klejowni, w której stałe był używany klej zawierający takie rozpuszczalniki, 2/ naruszenie przepisów postępowania - art. 382 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy, przez uznanie za udowodnione, że w zakładzie pracy, w którym pracował skarżący naruszano zasady bhp, podczas gdy fakt taki nie był nie tylko wykazywany przez strony, ale żadna ze stron na taki fakt nie powoływała się.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni podstaw kasacyjnego zaskarżenia oraz na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, „czy pojęcie ‘prace w klejowniach z użyciem klejów organicznych’ oznaczają wskazanie okoliczności miejsca czy też wykonywanej czynności”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i

rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, dotychczas nierozstrzygniętego w orzecznictwie lub wymagającego pogłębionej wykładni przepisów prawa. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało oraz przez powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy może ocenić, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Skarżący nie tylko nie sformułował zagadnienia odpowiadającego takim wymaganiom, ale rozminął się z istotnymi i miarodajnymi ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku. Wynikało z nich, że pracował w punkcie usługowo-naprawczym, w którym zarówno wykonywał meble „od podstaw”, ale też naprawiał meble, używając do ich klejenia kleju butapren, tyle że czynność klejenia była jedną z wielu, przeto nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Natomiast w zakresie drugiego wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania należy wskazać na ugruntowane stanowisko judykatury, że w przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko wskazać konkretne przepisy wymagające wykładni, ale także sformułować poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego podłoża potencjalnych wątpliwości lub

rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). Niezbędne jest również wykazanie, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni bądź jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 lutego 2014 r., I PK 269/13, LEX nr 1646096). Tymczasem w przedmiotowej skardze zabrakło adekwatnych proceduralnych zarzutów kasacyjnych, co sprawiało, że miarodajne były ustalenia faktyczne oraz ocena prawna dokonana przez Sąd drugiej instancji, że wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, a zadaniem procedury kasacyjnej nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. Na gruncie miarodajnych ustaleń faktycznych zaskarżonego wyroku skarżący nie wykazał zatem ani istnienia istotnego zagadnienia prawnego, ani potrzeby wykładni przepisów, które budziłyby jakiejkolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji kasacyjnej najwyższej instancji sądowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.